

Fra direktiv til lovgivning

– Fra CPD til CPR

På nuværende tidspunkt er der mindre end et år til Byggevareforordningen (CPR) afløser Byggevaredirektivet (CPD), så det er tid for producenterne til at koncentrere sig om de kommende ændringer. I Danmark har det været obligatorisk at CE-mærke byggevarer efter Byggevaredirektivet, så snart overgangsperioden udløb. I nogle få andre lande f.eks. Sverige og Finland har man betragtet CE-mærkningen som frivillig.

Dette slutter pr. 1. juli 2013, hvor direktivet bliver til en forordning altså en lovtekst, der går direkte ind i de enkelte landes lovgivning og som ikke skal implementeres via en bekendtgørelse.

Af Jens Gorm Rasmussen, Dansk Standard
jgr@ds.dk

I Danmark har vi reguleret markedsføring og markedskontrol via Bek. 1075 Bekendtgørelse om markedsføring, salg og markedskontrol af byggevarer. Denne bekendtgørelse skal nu revideres kraftigt, da mange af de ting, der står i Bek. 1075, nu er indført i forordnin-

Forkortelse	Dansk	Engelsk
CPR	Byggevareforordning	Construction Products Regulation
CPD	Byggevaredirektiv	Construction Products Directive
CPR	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 305/2011	Reg.(EU) Nr. 305/2011
DOP	Ydeevnedeklaration	Declaration of Performance (DoP)
hEN	Harmoniseret standard	Harmonised European Standard
AVCP	Systemer for vurdering og kontrol af ydeevnens konstantans	Systems of assessment and verification of constancy of performance
ITT	Førstegangsprøvning	Initial Type Testing
ITC	Førstegangsberegning	Initial Type Calculation
STD	Specifik teknisk dokumentation	Specific Technical Documentation
NB	Notificeret organ	Notified Body
GNB	Koordineringsforum for notificerede organer	Group of Notified Bodies
OJ	EU-tidende	Official journal of the European Union
TAB	Teknisk vurderingsorgan	Technical Assessment Body
EAD	Europæisk vurderingsdokument	European Assessment Document
ETA	Europæisk Teknisk Godkendelse	European Technical Approval
Mikrovirksomhed	<2 mill. €- < 10 ansatte	
SCC	Det stående Byggeudvalg	Standing Committee for Construction
ENS	Energistyrelsen	
MSA	Markedsovervågningsaktiviteter	Market Surveillance Activities
PCP	Produktkontaktpunkter	Product Contact Points
ADCO	Samarbejdsgruppe for markedsovervågning af CPR	

Bæredygtig asfalt ?

Vi gør hvad vi kan.

Selvom vi foretrækker orange hos Lemminkäinen, tænker vi også grønt. De ressourcer vi bruger på at gøre vejene så holdbare, som overhovedet muligt, vejer godt i miljøregnskabet, fordi **langtidsholdbarhed** fortsat er en af de bedste måder at udvise **miljøhensyn** på.

Vi gør os umage for at optimere arbejdsprocesserne og forsker hele tiden i nye miljøvenlige typer asfalt, som fx

- ▶ den **støjdæpende Whisper**
- ▶ den **CO²-besparende Warmfalt** og
- ▶ **GENBRUGSasfalt** - som effektivt genanvender deponeret asfalt

Disse asfalttyper er gode eksempler på innovation til gavn for miljøet og i det daglige for vores medarbejdere.

Om Lemminkäinen

Lemminkäinen A/S varetager alle opgaver inden for produktion, udlægning af asfalt, vedligeholdelse af veje samt specialopgaver med bl.a. broer og industrigulve. Med 7 asfaltfabrikker og 6 kontorer fordelt over hele Danmark, beskæftiger vi samlet ca. 300 medarbejdere.

Lemminkäinen A/S er en del af den finske Lemminkäinen Group, Helsinki, med ca. 8.400 ansatte.

Med **fokus på arbejdsmiljøet** - og omgangsformen - har vi skabt en attraktiv arbejdsplads, hvor vi interesserer os for hinanden og udviser gensidig respekt.

Vores **høje kvalitet** og vores ambitioner om at blive endnu bedre, lykkes dog ikke uden **dygtige folk**.

Derfor er vi altid på udkig efter kompetente medarbejdere, som kan bidrage til den **positive vækst** og samtidig ønsker at udvikle sig sammen med os i **respekt** for virksomheden, kolleger og vores fælles omgivelser.

SCAN KODEN

- og se efter ledige jobs i øjeblikket. Har du ikke en scanningsskanningsapplikation installeret på din smartphone, så send sms med ordet "SCAN" til 1220.

Hovedkontor: Nørreskov Bakke 1 · 8600 Silkeborg
Tel. 8722 1500 · Fax 8722 1501 · info@lemminkainen.dk

Region Nord: Tel. 8727 5030

Region Midt: Tel. 7567 8355

Region Syd: Tel. 7466 2444

Region Øst: Tel. 5664 6800

Specialafd.: Tel. 7640 1220

Fræseafd.: Tel. 7567 8355

Vejmarkering: Tel. 7567 8355

www.lemminkainen.dk

gen. Bekendtgørelsen skal revideres, således at ophængen til byggeloven og fastsættelse af sanktionsmuligheder fortsætter under Byggevareforordningen.

Samtidig med beslutningen om at gøre direktivet til en forordning, blev det besluttet at modernisere teksten og indarbejde de nuværende vejledningsdokumenter, så de også blev lovtæst. Det har givet klarhed over mange ting, men det har også givet en helt ny terminologi (se figur 1).

Selvom Byggevareforordningen (CPR) ikke er en revolution, men snarere en videreudvikling af Byggevaredirektivet (CPD), er der en del ændringer, som jeg vil gennemgå i det følgende.

Figur 1. Terminologi.

Ydeevnedeklaration – Declaration of performance – DoP

DoP'en vil være omdrejningspunktet for CE-mærkning i den nye forordning, og reglen er, at når der findes en harmoniseret standard og overgangsperioden er udløbet, så skal der udarbejdes en Ydeevnedeklaration (DoP) som grundlag for CE-mærkningen. DoP'en er en sammensmeltning af CE-deklarationen og overensstemmelseserklæringen fra Byggevaredirektivet. DoP'en skal for alle byggevarer være udarbejdet pr. 1. juli 2013, hvor forordningen træder i kraft. Den gode nyhed er, at det nu bliver lovligt at levere en elektronisk DoP.

Bæredygtighed

Byggevaredirektivet baserede sine krav til

bestemmelse og deklaration af byggevarernes egenskaber på 6 væsentlige krav (styrke, brand, sundhed og miljø, sikkerhed ved anvendelse, støj og energi). Dette bliver ændret, idet CPR har indført et nyt væsentligt krav. Det 7. væsentlige krav, som alle producenter nu skal forholde sig til, er "bæredygtighed".

Bæredygtighed defineres i forordningen som "genanvendelse" – "holdbarhed" eller miljøkompatible råvarer.

Kravet om en deklaration af byggevarens bæredygtighed træder dog først i kraft, når EU – kommissionen har udarbejdet et mandat til at indarbejde kravet i de respektive standarder.

Der er kræfter, der ønsker at underlægge alle byggevarer en decideret LCA-analyse som bevis for bæredygtighed, men det bed-

Byggevareforordningen/dansk	Construction Products Regulation (CPR)	Byggevaredirektivet/dansk	Construction Products Directive (CPD)
CE-mærkning	CE marking	CE-mærkning	CE marking
Ydeevnedeklaration	Declaration of performance/ DOP	EF-overensstemmelseserklæring	EC Declaration of Conformity
		EF-typeattest	EC Certificate of Conformity
Notificeret organ	Notified body	Autoriseret certificeringsorgan	Approved certification body
Typeprøvning	Type testing	Førstegangsprøvning	ITT – Initial Type Testing
Typeberegning	Type calculation		ITC – Initial Type Calculation
Vurdering og kontrol af ydeevnens konstans	Assessment and verification of constancy of performance	Attestering af overensstemmelse med tekniske specifikationer	Attestation of conformity with technical specifications
Systemer til vurdering og kontrol af ydeevnens konstans	Systems of assessment and verification of constancy of performance	Ordninger for attestering af overensstemmelse	Methods of control of conformity
System 1 og 1+ Attest for byggevarens ydeevnes konstans	Certificate of constancy of performance of the product	EF-typeattest	EC Certificate of Conformity
System 2+ Overensstemmelsesattest for fabrikkens egen produktionskontrol	Certificate of conformity of the factory production control	EF-typeattest	EC Certificate of Factory Production Control
System 3 Bestemmelse af varetypen	Determination of the product-type	Førstegangsprøvning af varen (ITT-rapport)	Initial type-testing (ITT-report)
Europæisk vurderingsdokument	European Assessment Document EAD (uofficiel forkortelse – findes ikke i CPR)	1) Europæisk teknisk godkendelse 2) Retningslinjer for den europæiske tekniske godkendelse	1) European technical approval/ETA, kendt som en CUAP (common understanding assessment procedure) 2) Guidelines for European technical approval, kendt som en ETAG-guideline
Tekniske vurderingsorganer	Technical Assessment Bodies TABs (officiel forkortelse – findes i CPR)	Godkendelsesorgan Medlemmer af EOTA (i DK ETA-Danmark)	Approval Body member of EOTA

- **Enkel og hurtig montering**
Ingen fræsning eller gravearbejde nødvendigt, hvilket giver mulighed for hurtigt at ændre dens placering.
- **Passer til alle typer Jislon steler**
Trafikchikanen leveres med indstøbt anker, så Jislon stelerne nemt og hurtigt monteres på chikanen.
- **Produceret i genbrugsgummi**
Støbt med en overflade som chaussésten.

Mød os på Vejforum 2012 og se vores nye trafikchikane - vi viser også video af vores nye test af Jislon steler, som ved testen påkøres med op til 70km/t.

ste bud er, at der går 4-5 år før kravet om bæredygtighed bliver operationelt i de enkelte standarder.

Simple procedurer

For at reducere omkostninger til nødvendige prøvninger beskriver forordningen i kap. VI, hvilke muligheder der er for at bruge "WT" (without testing), "WFT" (Without Further), Cascaded Testing og shared Initial Type Testing).

Derudover er det beskrevet, at mikro virksomheder skal have en lempeligere måde at dokumentere deres produkter på. Reglerne for mikrovirksomheder er dog ikke fastsat på nuværende tidspunkt. Det forventes, at EU-Kommissionen får dette på plads inden 1. juli 2013.

Importører og forhandlere

I Byggevaredirektivet er det ikke klart beskrevet, hvilke forpligtelser importører og forhandlere har i forbindelse med CE-mærkning, og derfor er der mange forhandlere, der er sprunget over, hvor gærdet er lavest og ikke har sørget for, at CE-mærkningen nåede frem til kunden, for det opfattede forhandlerne som producentens opgave.

I forordningen (CPR) er det i kapitel III klart beskrevet, hvilke forpligtelser der påhviler producenten, importøren og forhandleren. Det er bl.a. beskrevet, at importører og

forhandlere skal sikre sig, at en byggevare er ledsaget af CE-mærkning og den fornødne dokumentation, samt at opbevaring og transport ikke skader varen.

Det er nu også fastlagt, at producenten skal opbevare dokumentation og ydeevnedeklaration i 10 år efter byggevaren er leveret.

Undtagelser for CE-mærkning

I Byggevaredirektivet var der ingen undtagelser for at skulle CE-mærke produkter. I forordningens artikel 5 er der beskrevet mulighederne for undtagelse for udarbejdelse af en ydeevnedeklaration og dermed CE-mærkning. Disse undtagelser er dog betinget af nogle forhold, som skal være opfyldt i hvert enkelt tilfælde. En af betingelserne er f. eks. at byggevaren skal være fremstillet i en "ikke serieproduktion". Denne "ikke serieproduktion" er på nuværende tidspunkt ikke nærmere defineret, men det forventes, at EU-Kommissionen har denne definition på plads, når forordningen træder i kraft 1. juli 2013. Det anbefales derfor kraftigt at holde sig orienteret, før man vælger ikke at CE-mærke.

Markedsovervågning

Markedsovervågning var ikke en del af Byggevaredirektivet, men har været almen praksis i Danmark siden 2010, og i sommeren 2012 er der gennemført en koordineret mar-

kedsovervågning på EPS isoleringsmaterialer i 10 lande. Forordningen fastlægger i kapitel VIII, at de enkelte lande skal gennemføre markedsovervågning med henvisning til forordning 765/2008. Selvom Danmark ikke har nogen juridisk mulighed for at forfølge producenter i andre lande, så er der nu en forpligtelse til at informere kommissionen og andre lande om byggevarer, der ikke opfylder den deklarerede ydeevne.

Produktkontaktpunkter

Forordningen fastlægger i artikel 10 forpligtelsen for de enkelte lande til at oprette kontaktpunkter, der i let forståeligt sprog giver oplysninger om regler og lovgivning, der fastlægger kravene til den enkelte byggevare. Kontaktpunkterne skal være oprettet senest 1. juli 2013. I Danmark har kontaktpunktet været i luften siden marts 2012.

Det danske kontaktpunkt, der skal kunne besvare spørgsmål inden for alle anvendelsesområder, er oprettet som et søstersite til Byggevareinfo.dk og besvarer allerede nu spørgsmål.

Terminologi

Byggevaredirektivet er fra slutningen af 80'erne, og forordningen har ikke bare moderniseret sproget, der er også lanceret en helt ny terminologi. Det betyder, at der skal ske en hel del redaktionelle ændringer bl.a. i Anneks ZA i de harmoniserede standarder. I stedet for at bruge en masse ord på at beskrive ændringerne, vil de kunne ses i figur 1.

Hvad betyder dette for Vejsektoren?

Construction Products Regulation (CPR) eller Byggevareforordningen blev vedtaget i februar 2011 og træder fuldt i kraft pr. 1. juli 2013. De harmoniserede standarder forsætter, og mange ændringer er redaktionelle, men der vil alligevel være grund til at gennemgå problematikken. Der er meget kort tid fra nu til ændringerne skal være gennemført.

For vejsektoren vil dette især betyde:

- Vejregler og udbudsforskrifter skal gennemgås og ændres
- Kommunerne skal revidere deres udbudsmaterialer
- Rådgiverne skal revidere deres udbudsmaterialer
- Vejdirektoratet skal forholde sig til "Bæredygtighed"
- Vejdirektoratet skal påvirke standardiseringen vedr. bæredygtighed
- Producenterne skal ændre deres CE-mærkning
- Vejdirektoratet skal forholde sig til spørgsmål fra CPR-kontaktpunktet
- Det bliver nu muligt at gøre sin CE-mærkning digital. ■